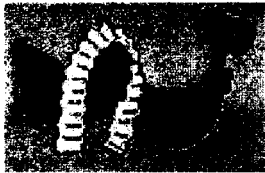

จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม ฉบับที่ 4/2550
ของกลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม
สำนักบริหารกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม จะนำเสนอกรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย การลงโทษทางวินัย การพิจารณาอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน หากต้องการแลกเปลี่ยนหรือมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อคณะผู้จัดทำได้ที่อยู่ข้างต้น หรือทางเว็บไซต์ www.moph.go.th/ops/discipline/

◆ กรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย

▶ เม้าซ่าซากแล้วยังเอะอะโวยวาย

นายวินัย ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข 6 (หัวหน้าสถานีอนามัย) มีพฤติกรรมชอบดื่มสุรา ด้วยการนำสุรามาดื่มหรือบางครั้งจะให้ผู้อื่นไปซื้อสุรามาดื่มที่สถานีอนามัยในเวลาทำงานบ่อยครั้ง ในช่วงเวลา 09.00-10.00 น. หรือเวลา 14.00-16.30 น. บางครั้งก็ละทิ้งหน้าที่และขับรถจักรยานยนต์เข้าไปในหมู่บ้านที่อยู่ในเขตรับผิดชอบและกลับมาที่สถานีอนามัยด้วยอาการมีเม้าซ่าซาก และพูดจาตุ๋มตุ๋ม เอะอะ โวยวาย เจ้าหน้าที่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยถ้อยคำไม่สุภาพ

พฤติกรรมเป็นความผิดวินัย ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 92 วรรคหนึ่ง ฐานไม่สุภาพเรียบร้อยและไม่รักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการและผู้ร่วมปฏิบัติราชการด้วยกัน ตามมาตรา 93 และฐานไม่รักษาชื่อเสียงและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ตามมาตรา 98 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ลงโทษตัดเงินเดือน จำนวน 5% เป็นเวลา 2 เดือน

อนึ่ง อ.ก.พ.กระทรวงสาธารณสุข มีมติให้ตั้งข้อสังเกตว่า ขอให้ผู้บังคับบัญชาติดตามความประพฤติของ นายวินัย เกี่ยวกับการดื่มสุราในเวลาราชการและละทิ้งหน้าที่ราชการเป็นระยะ หากปรากฏว่ายังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้นให้ดำเนินการตามมาตรา 115 ฐานหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการต่อไปด้วย

▶ ไม่เข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียง

นายแพทย์ประหยัด รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนแห่งหนึ่ง ได้สั่งการให้ นายรักษาติ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6 หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ ดำเนินการสั่งซื้อสิ่งจ้างและก่อสร้างปรับปรุงต่อเติมอาคารผู้ป่วย ห้องทำงาน ด้วยเงินบำรุง โดยสั่งการด้วยวาจา ด้วยวิธีตกลงราคา ในลักษณะแบ่งซื้อแบ่งจ้าง เพื่อให้อยู่ในวงเงินที่มีอำนาจตามที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการจังหวัด โดยไม่มีแผนงานหรือรายละเอียดของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง รวมทั้งประมาณราคากลางหรือราคามาตรฐาน เป็นเหตุให้สถานะเงินบำรุงของโรงพยาบาลติดลบต่ำกว่ายอดเงินบำรุงคงเหลือ โดยค้างชำระหนี้ค้ำยาและเวชภัณฑ์ ประมาณ 5 ล้านบาท และเจ้าหน้าที่ค้ำยาและเวชภัณฑ์ได้มีหนังสือทวงหนี้ที่ค้างชำระ หากไม่เช่นนั้นก็จะไม่จำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ให้แก่โรงพยาบาลอีกต่อไป ซึ่งหนี้ค้างชำระดังกล่าว เกิดจากการที่นายแพทย์ประหยัด ได้นำเงินบำรุงไปจัดซื้อครุภัณฑ์และปรับปรุงต่อเติมอาคาร ห้องทำงานต่าง ๆ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 นับแต่ปีแรกที่เข้าโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค จนกระทั่งถึงเดือนมิถุนายน 2546 เป็นเงินจำนวนมาก ทำให้โรงพยาบาลไม่มีเงินบำรุงคงเหลือเพียงพอที่จะชำระหนี้ค้ำยาและเวชภัณฑ์ได้ โดยที่มิได้ลำดับความสำคัญในการใช้จ่ายเงินบำรุงว่า ควรบริหารจัดการเงินบำรุง เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริการทางการแพทย์ ค้ำยาและเวชภัณฑ์ เป็นลำดับแรก การนำเงินบำรุงไปใช้จ่ายในการปรับปรุงอาคารสถานที่และจัดซื้อครุภัณฑ์เป็นจำนวนมาก เกินความจำเป็นที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนจนเป็นเหตุให้เงินบำรุงขาดสภาพคล่อง ก่อให้เกิดผลกระทบในการให้บริการรักษาพยาบาลแก่ประชาชนเป็นอย่างมาก เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 ข้อ 22 วรรคสองและ ข้อ 27 (2) (3) และระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริหารในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544

พฤติกรรมของ นายแพทย์ประหยัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาล และนายรักษาติ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6 เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา 85 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ลงโทษตัดเงินเดือนนายแพทย์ประหยัด จำนวน 5% เป็นเวลา 1 เดือน ส่วน นายรักษาติ ลงโทษภาคทัณฑ์

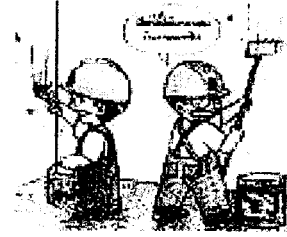
▶ ขอหักหนี้เงินกู้ได้ไหม

นางร่ำรวย ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงิน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินและเงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการ ได้เขียนเช็คธนาคารกรุงไทย สั่งจ่ายค่ารักษาพยาบาล เป็นค่ารักษาพยาบาลของบิดา นายทองแท้ เลขที่ CH.A 0002284 จำนวน 11,057 บาท แต่ปรากฏว่า นางร่ำรวย เขียนเช็คสั่งจ่ายชื่อ นายทองแท้ แต่มิได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ในเช็คฉบับดังกล่าว โดยมีเจตนาเพื่อจะให้ นายทองแท้ มอบฉันทะหรือสลักหลังเช็คเพื่อที่ตนเองจะขอหักหนี้รายเดือนพร้อมดอกเบี้ยเงินกู้ ซึ่งนายทองแท้ เป็นหนี้ นางร่ำรวย จำนวน 100,000 บาท (สัญญาเงินกู้กำหนดชำระเงินต้น เดือนละ 5,500 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อเดือน) แต่ นายทองแท้ ไม่ยินยอมให้หักเงินและจะขอรับเช็คเพื่อไปขึ้นเงินที่ธนาคารเอง นางร่ำรวย บ่ายเบี่ยงและประวิงเวลา ไม่ยอมส่งมอบเช็คให้แก่ นายทองแท้ จนกระทั่งต่อมา นายทองแท้ ได้มีหนังสือร้องเรียนต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ทำให้ นางร่ำรวย ส่งมอบเช็คฉบับดังกล่าวให้แก่ นายพานทองแท้ ซึ่งเป็นบิดาของ นายทองแท้ แทนที่จะส่งมอบเช็คให้แก่ นายทองแท้ เพราะไม่พอใจที่ นายทองแท้ ไม่ยอมให้หักหนี้เงินกู้และยังไปร้องเรียนต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดด้วย

พฤติกรรมของ นางร่ำรวย เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา 85 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ลงโทษภาคทัณฑ์ แต่มีเหตุให้งดโทษ โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ

อ.ก.พ.กระทรวงสาธารณสุข พิจารณาเห็นว่า การทำทัณฑ์บน นางร่ำรวย ยังไม่เหมาะสมแก่กรณีความผิดและระดับโทษ เนื่องจากพยานหลักฐานชี้ชัดว่า นางร่ำรวย มีเจตนาหน่วงเหนี่ยวและประวิงเวลา ไม่ยอมส่งมอบเช็คให้แก่ นายทองแท้ เพื่อจะหักหนี้เงินกู้และดอกเบี้ย โดยที่ตนเองมีหน้าที่เกี่ยวกับการรับจ่ายเงินและเขียนเช็คสั่งจ่าย เป็นการอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ แม้ว่า นายทองแท้ จะเป็นหนี้เงินกู้ นางร่ำรวย แต่ก็ไม่อาจหักกลบลบหนี้กันได้ หากไม่ได้รับความยินยอม ประกอบกับการที่เขียนเช็คสั่งจ่ายโดยมิได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” โดยเจตนาเพื่อจะให้ตนเองหรือผู้อื่นสามารถนำเช็คไปขึ้นเงินสดและหักเงินไว้ได้ ประกอบกับที่ผ่านมา นางร่ำรวย มีพฤติกรรมในลักษณะนี้กับข้าราชการอื่น ๆ แต่ไม่มีบุคคลใดกล่ากร้องเรียน เนื่องจากเกรงว่าจะไม่ได้รับความสะดวกในกรณีที่ต้องติดต่อราชการกับ นางร่ำรวย จึงให้เพิ่มโทษ นางร่ำรวยเป็นตัดเงินเดือน จำนวน 5% เป็นเวลา 1 เดือน

▶ **เจ้าหน้าที่พัสดุหักทวงแล้ว**

นายแพทย์รวดเร็ว ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน ได้ลงนามบันทึกการขออนุมัติสั่งจ้างทาสีอาคารโรงพยาบาล ในวงเงิน 98,806 บาท แต่ปรากฏว่าในวันลงนามนั้น ผู้รับจ้างได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วและขอเบิกเงินค่าจ้าง จากการที่นายแพทย์รวดเร็วได้สั่งการด้วยวาจาให้ นายสมยอม ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6 ดำเนินการไปก่อนหน้านั้นประมาณหนึ่งเดือน เมื่อผู้รับจ้างได้ทาสีอาคารเสร็จและขอเบิกเงินค่าจ้าง จึงสั่งการให้นางสาวระเบียบ เจ้าหน้าที่พัสดุ จัดทำหลักฐานการขออนุมัติจ้างย้อนหลัง เพื่อให้กรรมการตรวจรับพัสดูลงนามตรวจรับและเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้างในวันเดียวกัน แต่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่พัสดุ (นางสาวระเบียบ) ได้หักทวงและไม่ยินยอมจัดทำหลักฐานการจ้างย้อนหลัง ทำให้ นายสมยอม เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6 เป็นผู้จัดทำหลักฐานการขออนุมัติย้อนหลังแทนเพื่อส่งให้กรรมการตรวจรับดำเนินการต่อไปได้ ต่อมา นางสาวระเบียบ เกรงกลัวว่าหากไม่ลงนามในฐานะเจ้าหน้าที่พัสดุ จะทำให้ไม่อาจทำงานร่วมกับ นายแพทย์รวดเร็ว ผู้อำนวยการโรงพยาบาลและผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ ซึ่งยินยอมปฏิบัติตามคำสั่งของนายแพทย์รวดเร็ว จึงได้ดำเนินการจัดทำเอกสารการจ้างและลงนามในฐานะเจ้าหน้าที่พัสดุดังกล่าว

พฤติกรรมของ นายแพทย์รวดเร็ว ผู้อำนวยการโรงพยาบาล นายสมยอม เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6 และนางสาวระเบียบ เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา 85 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 ลงโทษภาคทัณฑ์ นายแพทย์รวดเร็ว และนายสมยอม ส่วนนางสาวระเบียบ ให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ

▶ ไม่เห็นชื่อปฏิบัติงานล่วงเวลา

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค ได้รับหนังสือร้องเรียนกล่าวหาว่า นายแพทย์ ก. และนายแพทย์ ข. โรงพยาบาลชุมชน เบิกเงินค่าล่วงเวลาเป็นเท็จ มิได้ปฏิบัติงานจริง แต่ได้ไปปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลเอกชน จากการตรวจสอบเอกสารการเบิกเงินค่าตอบแทนการทำงานนอกเวลาราชการ บัญชีลงเวลาการปฏิบัติราชการและพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่พบว่า นายแพทย์ ก. และนายแพทย์ ข. ลงเวลาปฏิบัติราชการ ทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการแต่อย่างใด มีเพียงคำสั่งโรงพยาบาลฯ ที่กำหนดให้แพทย์ปฏิบัติงานในแต่ละวันว่าแพทย์คนใดต้องปฏิบัติงานในเวลาราชการและนอกเวลาราชการเท่านั้น โดยเห็นว่าไม่มีหลักฐานให้ตรวจสอบว่า นายแพทย์ ก.และนายแพทย์ ข.ได้การปฏิบัติราชการนอกเวลาราชการจริง เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ.2535 ข้อ 11 ที่กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีลงเวลาการปฏิบัติราชการของข้าราชการในสังกัดและระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ.2520 ข้อ 21 ข้อ 34 และไม่ชอบด้วยหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค 0502/ว 10353 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2517 เรื่องหลักฐานการจ่ายเงินของส่วนราชการ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินฯ จึงแจ้งให้โรงพยาบาลเรียกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการคืนจากบุคคลทั้งสอง ตั้งแต่วันที่ มีนาคม 2539 – เมษายน 2540 รวมเป็นเงิน 331,200 บาท และขอให้ผู้บังคับบัญชาของแพทย์ทั้งสองดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการทางวินัยต่อไปด้วย

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินฯ ผลการสอบสวนไม่ปรากฏหลักฐานว่าแพทย์ทั้งสองได้ลงลายมือชื่อปฏิบัติงานทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการ แต่จากหลักฐานอื่น เช่น พยานบุคคล บัตรตรวจโรคคนไข้นอกเวลาราชการ เห็นว่าแพทย์ทั้งสองจะตรวจคนไข้หลังเลิกงานตอนเย็นเป็นประจำจนถึงประมาณสองทุ่มก็จะกลับบ้านพัก หากมีคนไข้มารับการรักษาที่เกินความสามารถเจ้าหน้าที่พยาบาล ก็จะไปตามแพทย์ที่บ้านพัก น่าเชื่อว่าแพทย์ได้อยู่ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการจริงและมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนตามข้อบังคับของกระทรวงสาธารณสุข ส่วนกรณีการไม่ลงชื่อปฏิบัติราชการทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการและตามหลักฐานการเบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด ของ นายแพทย์ ก.และนายแพทย์ ข. เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ฐานไม่ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา 85 วรรคหนึ่ง และฐานไม่ปฏิบัติตามธรรมเนียมของทางราชการ ตามมาตรา 91 แห่งพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 สมควรลงโทษภาคทัณฑ์ แต่เนื่องจากบุคคลทั้งสองไม่เคยกระทำผิดวินัยมาก่อน และได้ปฏิบัติราชการเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ จึงงดโทษ โดยให้ว่ากล่าวตักเตือน

■ ข้อสังเกต

เรื่องนี้มีประเด็นที่น่าสนใจ เกี่ยวกับการที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินฯ แจ้งให้หน่วยงานเรียกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานล่วงเวลา จำนวนเงิน 331,200 บาท ซึ่งแพทย์ทั้งสองได้โต้แย้งและนำไปฟ้องคดีต่อศาลปกครองภูมิภาคฯ และมีการอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาแล้ว เนื่องจาก ผู้เขียนมีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะที่รับผิดชอบสำนวนการดำเนินการทางวินัยของแพทย์ทั้งสอง (ไม่ขอระบุชื่อและนามสกุลจริง) และได้รับมอบหมายจากรองปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์จักรธรรม ธรรมศักดิ์) ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข ในขณะนั้น เพื่อทำความเข้าใจในเรื่องที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินฯ เรียกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการจากแพทย์ทั้งสองจึงขอ นำคำวิเคราะห์จากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด เพื่อเป็นกรณีศึกษาและชี้ให้เห็นหลักปฏิบัติราชการในโอกาสต่อไป

ก่อนอื่นเพื่อความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว ขอสรุปความเป็นมาโดยสังเขป ดังนี้ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคฯ ได้ตรวจสอบสืบสวนตามหนังสือร้องเรียนกล่าวหา นายแพทย์ ก. และนายแพทย์ ข. โรงพยาบาลชุมชน เบิกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการเป็นเท็จ เพราะไปปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลเอกชน และมีหนังสือแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเรียกเงินค่าล่วงเวลาคืนจากแพทย์ทั้งสอง จำนวนเงิน 331,200 บาท โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีหลักฐานการลงเวลาปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ซึ่งเป็นหลักฐานประกอบในการเบิกจ่ายเงินตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ.2520 ข้อ 21 และข้อ 34 และไม่เป็นไปตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค 0502/ว 10353 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2517 เรื่องหลักฐานการจ่ายเงินของส่วนราชการ และไม่ถือปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ.2535 ข้อ 11 ที่กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีลงเวลาการปฏิบัติราชการของข้าราชการในสังกัด ส่วนกรณีที่แพทย์ทั้งสองอ้างว่าไม่เข้าใจระเบียบดังกล่าว และเป็นการประพฤติปฏิบัติตามแพทย์รุ่นพี่และแพทย์ทั่วประเทศที่ไม่ต้องลงลายมือชื่ออยู่เวรนั้น ไม่อาจรับฟังได้ ต่อมา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง มีความเห็นว่า จากหลักฐานนำเชื่อว่าแพทย์ทั้งสองได้ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการจริงเพียงแต่ไม่ได้ลงชื่อปฏิบัติงานไว้เป็นหลักฐาน การที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคฯ ให้เรียกเงินคืนจากแพทย์ทั้งสองนั้น ไม่ถูกต้องและขอให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคฯ ได้ทบทวนอีกครั้งหนึ่ง สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคฯ ได้พิจารณาแล้วยืนยันตามความเห็นเดิม จึงต้องส่งเรื่องให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง ปลัดกระทรวงสาธารณสุข พิจารณาแล้วเห็นพ้อง

กับความเห็นของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและไม่เห็นชอบที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ภูมิภาค เรียกแพทย์ทั้งสองชุดใช้เงินคืน สุดท้ายจึงต้องส่งเรื่องให้กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นหน่วยงานเจ้าของระเบียบฯ เพื่อวินิจฉัยชี้ขาด และกระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้วเห็นชอบกับความเห็นของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค ดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้แพทย์ทั้งสองยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองภูมิภาค และศาลปกครองสูงสุดตามลำดับ ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา ให้เพิกถอนคำสั่งเรียกให้ชุดใช้เงินคืนจากแพทย์ดังกล่าว

มีข้อสังเกตว่า การที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินฯ ตรวจสอบพบว่า ข้าราชการ ซึ่งเป็นแพทย์ในโรงพยาบาลชุมชน สั่งกักสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เบิกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการและในวันหยุดราชการ โดยไม่มีหลักฐานบัญชีลงเวลาการปฏิบัติงาน สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยข้อ 6 และข้อ 10 ของระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ พ.ศ.2536 ข้อ 21 และ ข้อ 34 ของระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ.2520 และข้อ 4 ของระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2536 จึงวินิจฉัยว่าข้าราชการดังกล่าวไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนข้างต้นและได้แจ้งให้หน่วยราชการต้นสังกัดเรียกเงินที่ได้เบิกไปแล้วคืนทั้งหมด เมื่อพยานหลักฐานรับฟังได้ว่าข้าราชการผู้เบิกเงินค่าตอบแทนการทำงานนอกเวลาราชการได้อยู่เวรปฏิบัติงานในช่วงเวลาที่เบิกจริง เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการจ่ายเงินค่าตอบแทนฯ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 4 และข้อ 11 ของข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2536 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามข้อ 9 วรรคสอง และข้อ 16 ของระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ข้าราชการดังกล่าวจึงเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนข้างต้น แม้ว่าในการเบิกเงินค่าตอบแทน จะไม่มีหลักฐานบัญชีลงเวลาการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการก็ตาม ทั้งนี้ เนื่องจากหลักเกณฑ์ตามระเบียบที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหยิบยกมาเป็นเหตุวินิจฉัยว่า ข้าราชการผู้เบิกเงินค่าตอบแทนฯ ปฏิบัติไม่ชอบ ทำให้ไม่มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว อันได้แก่หลักเกณฑ์ตามข้อ 6 และข้อ 10 ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการฯ นั้น มีวัตถุประสงค์ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินได้ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการของผู้ปฏิบัติงานว่าคุ้มค่าเหมาะสมกับค่าตอบแทนที่ทางราชการจ่ายให้หรือไม่และหลักเกณฑ์ตามข้อ 21 และข้อ 34 ของระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการฯ มีวัตถุประสงค์ให้มีหลักฐานการจ่ายเงินเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ ซึ่งหลักเกณฑ์ตามระเบียบทั้งสองฉบับไม่ใช่หลักเกณฑ์ที่กำหนดสิทธิในการได้รับเงินค่าตอบแทนฯ เพราะสิทธิในการได้รับเงินดังกล่าวได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามข้อบังคับของกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขฯ การที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินวินิจฉัยว่าข้าราชการผู้เบิกเงินค่าตอบแทนฯ

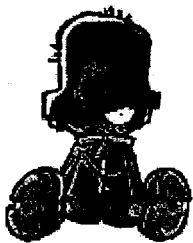
ไม่มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว เนื่องจากไม่มีหลักฐานบัญชีลงเวลาการปฏิบัติราชการนอกเวลาราชการ จึงไม่ถูกต้องและคำสั่งของหน่วยงานต้นสังกัดที่เรียกให้ข้าราชการคืนเงินค่าตอบแทนฯ ตามที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้ดำเนินการ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลปกครองสูงสุด พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งเรียกให้คืนเงินดังกล่าว

สรุป

ในการพิจารณาสัทธิเกี่ยวกับเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ และในวันหยุดราชการของข้าราชการนั้น ต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกฎหมาย ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับการได้รับสิทธิดังกล่าวไว้โดยเฉพาะ ทั้งนี้ หน่วยงานทางปกครองไม่อาจนำหลักเกณฑ์ตามกฎหมายในส่วนที่กำหนดเกี่ยวกับการจัดให้มีหลักฐานเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของข้าราชการหรือเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการมาพิจารณาวินิจฉัยว่าข้าราชการที่ไม่ได้จัดให้มีหลักฐานตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายดังกล่าวเป็นผู้ไม่มีสิทธิจะได้รับเงินค่าตอบแทนฯ เนื่องจากเป็นหลักเกณฑ์ตามกฎหมายที่มีเจตนารมณ์แตกต่างกัน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.23/2548)

เป็นที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งว่า ปัญหาการไม่ลงลายมือชื่อปฏิบัติงานของข้าราชการมักเกิดปัญหาขึ้นเป็นประจำ ไม่ว่าจะจากการร้องเรียนหรือกลั่นแกล้งกันเอง ทางที่ดีข้าราชการทุกคน ไม่ว่าจะแพทย์ พยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ใด ๆ ควรต้องลงลายมือชื่อปฏิบัติราชการ ทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น หากมีกรณีการร้องเรียนอาจถูกลงโทษฐานละทิ้งหน้าที่ราชการอีกด้วย นอกจากนี้การลงชื่อปฏิบัติงานยังเป็นเอกสารหลักฐานยืนยันหรือพิสูจน์ได้เป็นอย่างดี

➔ รวบรวมโดย...นายสุรัชย์ รัตนกรกุล นิตกร 7 (ด้านวินัย)

กลุ่มงานเสริมสร้างระบบคุณธรรม

กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม สป.สธ